

NSC PREPERATORY– Memorantamo

Province of the
EASTERN CAPE
EDUCATION

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KERETE YA 12

LWEETSE 2010

**SESOTHO PUO YA LAPENG – PAMPIRI YA PELE
MEMORANTAMO**

Memorantamo ena e na le maqephe a 4.

KAROLO YA A: TEKOKUTLWISISO**POTSO YA 1****TEMA YA 1**

- 1.1 Wa ho ruta. ✓ (1)
Wa ho oka bakudi ✓ (1)
- 1.2 Sekolong sa thupello ya botitjhere kapa booki. ✓✓ (1)
- 1.3 Morwetsana. ✓ Bahlankana ba tshaba ho mmuisa ha e se e le mosuwetsana kapa mooki. ✓✓ (3)
- 1.4 Ke hore bahlankana ba ba tshaba ka baka la ho ruteha. ✓✓ (2)
- 1.5 Mosuwetsana o ne a lelekwa ha a ka ba le ngwana. empa mooki yena o ne a sa lelekwe / tebelwe. ✓✓ (2)
- 1.6 Kereke / Baruti. ✓ (1)
- 1.7 Sebe sa nama/ Ho etsa thobalano, ho nwa jwala. ✓ (1)
- 1.8 O ne a senyehile, ✓ ba bangata ba fihle moo ba senyehile jwalo Moitheri. ✓✓ (3)
- 1.9 Baeka ba fihla ba patile hlooho jwalo ka kgudu. ✓ (1)
- 1.10.1 Ba ya ho pepa / ho ba le ngwana. ✓ (1)
- 1.10.2 Ha a ka ithwala (ima) / a ba le ngwana. ✓ (1)
- 1.10.3 Kgarebe e so be le ngwana. ✓ (1)
- 1.10.4 Motho ya etsang tse mpe (se sa lokang) ha a bonahale. ✓ (1)
- [20]**
- 1.11 Latswa tatso e dutlisang mathe/ Mebala e fapaneng ya setshelo sa sehlahiswa. ✓✓ (2)
- 1.12 Pitsa / Poto ✓ (1)
- 1.13 Se ka o tsosa molota ✓ (1)
- 1.14 Setshelo se seng se na le sekwaelo ha se seng se se na sekwaelo. ✓/ setshelo se seng se ngotswe "Strawberry flavour" ha se seng sona se sa ngolwa jwalo. (1)
- 1.15 Hobane bahlahisi ba ipona e le bona ba tswang pele ho etseng mageu. Ho ba bang ba ka etsang sehlahiswa seo ba se etsang, bona ke ba pele. ✓ (1)
- 1.16 Nakong ya hlabula ✓ (1)
- 1.17 Sejo ✓ (1)
- 1.18 Tjhe, a behetswe nako / letsatsi leo o lokelang hore o se sebedise ka lona. ✓✓ (2)

KAPA

- Eya, hoba se ka bolokwa sehatsetsing. ✓✓ (2)
- [10]**

KAROLO YA B: KGUTSUFATSO**POTSO YA 2**

Ka Pherekong motshere ho ile ha fihla motho habo mopheti wa ditaba. O thotse mopheti ka tlung, ebile a sa kwala monyako ke motjheso. Motho ya keneng o ne a le seriti, o ipoletse e le kgarebe ya titjhere Thobejane. Mopheti o hopotse tshobotsi eo a boneng setshwantshong, o ipotsitse se etsahetseng ka titjhere. O ile a utlwa a mo hloya, empa o bontshitse tlhompho, a le motle. Mopheti o ipoletse a le motle ho mo feta. O ipoletse lebitso la hae e le Ntshebo, a bua ka maikutlo a fatshe

(Palo ya mantswe 89)

- Kapo ya mantswe: 1. Matswao a dintlha tse supileng (7)
2. Tsehebediso ya puo (3)

Kotlo bakeng sa diphoso:

- Kgutsufatso e telele, e feteng ka mantswe a 5, e se tswele pele ho tshwauwa ho hang.
- Kgutsufatso e kgutshwane empa e fupere dintlha tse hlokehang e tshwauwe, mme mohlalobuwa a se nehwe kotlo.
- Tshebediso ya puo e nang le diphoso (tshebediso e fosahetseng ya puo, ya mopeleto le ya matswhao a puo) ho fokotswe matshwao ka tsela ena:
 - diphoso tse 0 - 4 > ho se nkuwe matshwao.
 - diphoso tse 5 - 10 > ho fokotswe letshwao le 1.
 - diphoso tse 11 - 15 > ho fokotswe mathwaso a 2.
 - diphoso tse 16 ho feta > ho fokotswa matshwao a 3.
- Ba keng sa ho qotsa le ho sebedisa **dipolelo tse feletseng** jwalo ka ha di le jwalo ho tswa tememeng, mohlalobuwa o fokoletswe matswao ohle a fumaneng ke tsela ena:
 - dipolelo tse 0 - 3 > ho se nkuwe matshwao.
 - dipolelo tse 4 - 5 > ho fokotswe letshwao le 1.
 - dipolelo tse 6 - 7 > ho fokotswe matshwao a 2.
- Ho fokotswe letshwao le 1 matshwaong ohle ao nohlalobuwa a a fumaneng (dintlheng tse supileng le puo) bakeng sa ha a sa botsha palo ya mantshwe kappa ha palo ya mantswe e fosahetse.

ELA HLOKO: Mohlalobuwa a se ngole dikgutsufatso tsa matswe ntle le haeba dikgutsufatso tseo di ne di hlakisitse temeng. Maemong a jwalo, kgutsufatso e

KAROLO YA C: THUTAPUO LE TSHEBEDISO YA PUO**POTSO YA 3**

- 3.1
- 3.1.1 Setulo. ✓ / modulasetulo (1)
- 3.1.2 Tumelo. ✓ / **modumedi le a mang** (1)
- 3.2 Lehae. ✓ (1)
- 3.3 Ha terempe e fihla ba fumane ditulo ka hare ba ke ba tsamaye ha monatjana. /
Ka mora metsofswana ha fihla terempe ya pele. ✓ (1)
- 3.4 3.4.1 Itokisa. ✓✓ (2)
- 3.4.2 Itlhahanela. ✓✓ (2)
- 3.5 3.5.1 Lepolesa le hlokomelang moo le ne le sa leka ho emisa batho hore
ba etsa mola o otlohleng. ✓✓ (2)
- 3.5.2 Ba bang ba sa nahane ka dibese, empa le tsona ba bona di tletse. ✓✓ (2)
- 3.6 3.6.1 Se neng se senya mola oo e ne e le moya o batang. ✓✓ (2)
- 3.6.2 Ba ke ba tsamaye ha monatjana. ✓✓ (2)
- 3.7 3.7.1 Maoto a hla a tiiswa ke Molefi ha a hopola moo a palamang terempe
teng. ✓✓ (2)
- 3.7.2 Terempe e palangwang ke batho ba nang le dibukana tse tshwereng
ditekete ba tla fihla ka nako mahae. ✓✓ (2)
- 3.8 3.8.1 Lepolesa le tshwere ka thata ho emisa batho moleng, hoba mohatsela
o ba sitisa ho ema hantle. ✓✓ (2)
- 3.8.2 Batho ba etseditswe bukana ya ditekete, hore ba palame ka tsona
dibeseng. ✓✓ (2)
- 3.9 3.9.1 Nyahama. ✓ (1)
- 3.9.2 Sekameng/ Kgopameng. ✓ (1)
- 3.10 3.10.1 • Boka = Ho leboha.
• Boka = Ho ratana empa o nyetse/ nyetswe.
• Boka = Ntho e kgamaretsang/ e mamaretsang. ✓✓ (2)
- 3.11 a✓ (1)
- 3.12 Kgele! / Ao! ✓ (1)

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 30**MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 70**